34e jaargang nr. 3 mei/juni 1982

DE NIJDAMSTRA TYNGE

PERIODIEK VOOR DE GESLACHTEN NIJDAM, NIEUWDAM, VLEER, WIJNIA

NIJDAMSTRA

Orgaan der Nijdamstra–Stichting

HET HUWELIJK

is als een belegerde vesting:
die er buiten zijn willen er in,
en die er in zijn willen er uit.

Arabisch spreekwoord.

VAKANTIE

Als sommige mensen de woorden kunst en schoonheid maar horen, zeggen zij meestal: "ja, hoor eens, houd daar nu maar over op."
"Daar hebben wij geen verstand van."
En ook wel: "Geen geld voor."
Zo bannen al die mensen moedwillig uit het leven, wat zij als luxe willen zien en dat in waarheid voor ieder van ons noodzakelijk is.
In elke mens is de drang gelegd om te kennen, te voelen, hetgeen wel van deze aarde is, maar er als het ware boven uitstijgt.
Vooral wanneer die aarde onder onze voeten staat te schokken en te dreunen, wanneer het leven daarop in vele ogenblikken ondragelijk schijnt, dan willen en dan moeten wij dat alles wel eens ontvluchten.
Niemand kan het ons beletten, niemand kan ze ons ontnemen, die voorwerpen en die plaatsen, waarheen wij willen, om in te gaan tot het blijvende – het eeuwige – dat er uit spreekt.
Ook de natuur is gebleven en met haar onnoemlijk vele en schone wonderen, die ieder mens ondergaan kan, ook al heeft hij er geen verstand van.
Wees, mijne vrienden, niet moedwillig doof en blind voor kunst en schoonheid. God zelf heeft ze ons immers geschonken. Open uw oog en uw hart, die kunst en schoonheid u bieden.
Elzen, linden, beuken . . . . roepen met hun korte namen ons het bos voor de geest.
Hoog boven ons hoofd spreiden hun brede takken zich uit, eindeloze verdiepingen van bladeren, een beweeglijke wereld van groen, die stil, onberekenbaar, ruim en koel prijkt.
De zon gluurt er vrolijk doorheen.
Wat is een laan van beuken toch prachtig.
Door haar stemmig donker, haar zuilen stammen en de grootse spanning van haar takken, al het statige, rustige verheffende heeft zij van een kathedraal.
Het licht valt als door temperende kerkramen. Er is iets mistieks in zulk een rij van beuken, iets dat tot de ziel spreekt.
Langs de Vecht!
En wel de Overijsselse Vecht, een rivier die bij Gramsbergen uit Westfalen

ons land binnenkomt en in het Zwartewater uitmondt.
Om zoveel mogelijk van de natuur te genieten, die hier bijzonder mooi is, stel ik U voor deze keer de fiets te nemen. We beginnen te Ommen over Dalfsen, richting Zwolle. Een pracht route!
Zoveel mogelijk de Vecht aanhouden. U kunt volop genieten van de prachtige "buitens" en "kastelen".
Nu ik het toch over een uitstapje per fiets heb, kan ik U ook aanbevelen: Goor – Holten – Holterberg – Lichtenberg – Nijverdal – Hellendoorn.

WEL EN WEE VAN ONZE VOOROUDERS IN DE 17e EEUW (3)

Het zijn slechts een paar factoren die we hier naar voren willen brengen, om ons beter in het leven van onze voorouders te kunnen verdiepen.
Rust kenmerkte enerzijds het bestaan, geestelijke onrust was ook in sterke mate aanwezig en we hadden het reeds over de angst van de boer voor de natuurkrachten of voor de straf des hemels waarin geloofd werd, maar we noemden nog niet de arbeider en zijn lot.
Zijn bezit was schamel en hij behoefde terwille van zijn bezit niet te vrezen voor onweer, storm hagel of veepest, maar als mens speelden "hunger und liebe" een evengrote rol bij hem als bij de boer en wat dat eerste aangaat was hij nog meer afhankelijk van het grote politieke en economische leven waar hij niets van begreep en van de misoogsten en epidemieën, die het volk teisterden. Geen weerstand en geen bezit hebbende werd hij het eerste slachtoffer en was het "leven of dood", menigmaal in die ons bekende "Gouden Eeuw" een dilemma waar hij en zijn gezin zich voor gesteld zagen. Honger was voor hen het snijdende zwaard. Het was de liefde, die de zegen van grote kinderrijkdom in het gezin bewerkstelligde, waar tegenover onherroepelijk de honger zich plaatste. En in dit verband is het geen wonder dat de kindersterfte ongekende vormen aannam. Menige moeder zal van de 12 á 15 kinderen die zij baarde, meer dan 50% hebben zien sterven in het eerste levensjaar, terwijl misschien 3 of 4 spruiten de volwassen leeftijd bereikten. Mede oorzaken waren geen begrip van hygiëne, geen middelen om kwade kinderziekten te bestrijden, slechte gewoonten bij bevalling en babyverzorging enz. Het moest al een zeer sterk gezin zijn en de "tijd" moest men mee hebben, wilden alle kinderen of 70 á 80% daarvan opgroeien tot volwassen mensen. Maar men moet niet vragen welke offers dit kostte voor vader en moeder.
En hoe vaak gebeurde het niet dat moeder het leven liet op het kraambed en vader achterbleef met een talrijk kroost, zonder hulp, zonder geld .... totdat ....

wordt vervolgd.

FAMILIE BERICHTEN

Met blijdschap geven wij: ABEL GEERT NIJDAM en GEERTRUIDA JOHANNA BRANDSEMA u kennis van ons voorgenomen huwelijk op 27 mei 1982 om16.00 uur in het gemeentehuis te Norg. Een, Hoofdstraat 49.

Peaskesnein 11 april 1982 binne myn leave heit en mem TAEKE VAN DER MEULEN en JETSKE WYNIA **25 jier** troud. Philippus. 8804 NS Tsjom, april 1982, Mr. Vrijburgstrjitte 21.

Snein 9 maaie 1982 ha wy mei ús leave âlden, pake en beppe HARRIT P. WINIA en NANTJE WINIA-DE JONG yn tankberen de dei betocht dat hja **50 jier** troud wiene. Eersel: Douwe en Jantsje, Elehuzen: Piet en Foke, Himmelum: Diedert en Minnie, Elehuzen: Marten en Janke, Aldegea (W.): Hindrik en Lize, Drylts: Hero en Jantsje, en bernsbern. St. Nyk, Groenendal 2.

12 mei 1982 waren GABE VAN ESSEN en TJERKJE ZWANENBURG **50 jaar** getrouwd. Rypsterdyk 49, 9034 XA Marssum.

Tankber en bliid hoopje wy, as de Heare wol, op 19 maaie mei ús âlden, pake en beppe JOUKE WIJNJA en MARGJE WIJNJA-NAUTA te betinken dat hja **50 jier** troud binne. Mei de Heare harren ta stipe wêze yn 'e kommende jierren is de winsk fan 'e bern en bernsbern. Reafinne 4, 8614 AL Aldegea (W.).

Bedroefd, maar dankbaar voor alles wat zij voor ons gedaan en betekend heeft, geven wij U kennis dat op 87-jarige leeftijd is ingeslapen onze zorgzame moeder en oma TRIENTJE NIJDAM weduwe van AART van der HOEF.
De twee laatste jaren van haar leven is zij liefdevol verpleegd in het Christelijk Verpleeghuis Hilversum aan de Paulus van Loolaan.
Lieve moeder, dapper mens, je hebt je strijd gestreden. Niemand van ons, alleen God weet wat je hebt geleden. Al je angsten zijn voorbij. Rust nu maar uit lieverd, je bent nu vrij. Hilversum, Arie en Korrie van der Hoef-Wientjes, Sieb en Jos Andriessen-van der Hoef, Joyce en Henk, Monique en Ton, Aart Eric. 29 maart 1982. Corr. adres: Burg. Gülcherlaan 4, 1217 PB Hilversum.

'n Beetje. sterven doe je niet ineens maar af en toe 'n beetje en alle beetjes die je stierf 't is vreemd, maar die vergeet je, het is je dikwijls zelf ontgaan je zegt ik ben wat moe, maar op 'n keer dan ben je aan je laatste beetje toe.
Op 6 april moesten wij afscheid nemen van onze lieve moeder REINA NIJDAM-KUIPER op de leeftijd van 73 jaar; sinds 28 november 1975 weduwe van Harm Nijdam. 9717 BM Groningen. Correspondentieadres: Koninginnelaan 21a. Niki - Gerlof, Ineke - Ko, Henk - Dineke, Hanna - Martin.

Vrij onverwacht nam de Heer tot Zich onze lieve vader, groot- en overgrootvader SIJBREN WIJNIA op de leeftijd van bijna 85 jaar, sinds 28 april 1980 weduwnaar van Baukje Folkerts. "Mijn Verlosser leeft". Itens, 7 april 1982, Hearedyk 44. Itens: Lies, Heemskerk: Tjipke en Joke, Hallum: Johanna en Jouke, Oudega (Sm.): Piet en Jeltje, Mantgum: Geertje en Knilles, Tzum: Jetske en Taeke, Rien: Anna en Jan, Sneek: Hein en Baukje, Itens: Sieb en Peke, klein- en achterkleinkinderen.

Hartelijk dank voor de vele blijken van medeleven, persoonlijk of schriftelijk tot uiting gebracht tijdens het ziek zijn en na het overlijden van onze lieve man, heit en pake REINDER AGEMA. Het is voor ons allen van onschatbare waarde geweest. J. Agema-Noppers, kinderen en kleinkinderen. Maart 1982, Hantumerweg 45, 9101 AA Dokkum.

Voor alle felicitaties, kado's en bloemen die wij hebben ontvangen op onze 55-jarige trouwdag willen wij iedereen hartelijk bedanken. R. NIJDAM, H.J.NIJDAM-UBELS, Zuidlaren, april 1982. Ebbingekamp 24.

Voor uw medeleven na het onverwacht overlijden van onze lieve moeder en grootmoeder EVERDINA WESTRA-NIJDAM willen wij allen hartelijk dank zeggen. Gaastmeer, april 1982, Kinderen en kleinkinderen.

FAMILIE-NIEUWS

Nicht A. Nijdam-de Boer wint een prijs.
Overgenomen uit de Leeuwarder Courant.

GORREDIJK - "Geweldich, mar ik moat it earst mar ris sjen," was de eerste reaktie van mevrouw Anne Nijdam-de Boer uit Gorredijk toen zij hoorde dat zij bij de trekking voor de vijftiende en laatste puzzel dit seizoen de eerste prijs gewonnen had. Die prijs bestond uit een geldbedrag van f 1500, beschikbaar gesteld door de Coöperatieve Condensfabriek Friesland in Leeuwarden. Gistermiddag kon mevrouw Nijdam zich er met eigen ogen van overtuigen dat ze inderdaad in de prijzen gevallen was. Namens de CCF kwam de heer Hans Verkley, hoofd public relations van de CCF, haar de f 1500 prijzengeld aanbieden. Behalve het geld kreeg mevrouw Nijdam een mand met produkten die door de CCF geproduceerd of in de handel gebracht worden. Mevrouw Nijdam doet al jaren mee met de puzzelcompetitie, maar zoals zij zelf zegt: "It ynstjoeren bliuwt der wolris by." Ditmaal ging de puzzel echter wel de deur uit en hij bleek bovendien goed opgelost te zijn, zodat mevrouw Nijdam mee kon dingen naar de prijzen. Voor het prijzengeld heeft mevrouw Nijdam ook al een bestemming in haar hoofd. "Ik wenje hjir no sechtjin jier en dan moat der wolris wat oan it hûs dien wurde, " vindt ze.

GENEALOGIE
Tiende generatie. (vervolg).

ZOON VAN ANDRIES DOUWES NIJDAM
EN REINTJE GEERTS DE VRIES.

– X – 2068 – DOMINICUS ANDRIES NIJDAM, geb. 13.04.1822 te Leeuwarden, overl. 9.11.1889 aldaar, van beroep schoenmaker, huwde 20.09.1846 te Leeuwarden met (I) FROUKJE BANDA, geb. 28.12.1822 te Leeuwarden, overl. 14.03.1868 aldaar, dochter van Ype Jans Banda (schoenmaker) en Akke Suurland.
Hij hertrouwde 18.05.1871 met (II) HYLKJE WESTERDIJK, geb. 13.01.1827 te Ferwerd, overl. 24.02.1885 te Leeuwarden, dochter van Klaas Everts Westerdijk en Dieuwke Haayes Kamstra.
Kinderen:

REINTJE	geb. 28.01.1847 te Leeuwarden, overl. 4.09.1919 aldaar, huwde WILHELM FREDERIK VAN DER VEGTE, geb. 5.11.1843, overl. 31.01.1917.
AKKE	geb. 25.03.1849 te Leeuwarden, overl. 23.02.1924 aldaar, huwde 21.10.1871 FOKKE FERWERDA, boekhandelaarsbediende, geb. 18.12.1849 te Leeuwarden, overl. 27.02.1882 aldaar, zoon van Fokke Ferwerda (timmerman) en Aaltje Braaksma.
ANDRIES DOMINICUS	geb. 10.08.1851 te Leeuwarden, overl. 15.07.1872 aldaar. (ongehuwd).
CHRISTOFFEL DOMINICUS	geb. 22.09.1854 te Leeuwarden, volgt.

Een ZOON VAN DANIëL DOUWES NIJDAM
EN (I) SJOUKJE ABRAHAMS SOLSBERGEN.

– X – 2072 – DOMINICUS DANIëLS NIJDAM, geb. 11.08.1832 te Leeuwarden, overl. 6.03.1860 te Breda, oppasser bij de Koninklijke Militaire Akademie, bleef ongehuwd.

Een ZOON VAN GERBEN ROMKES WIJNJA
EN ANTJE AUKES PIERSMA.

– X – 2085 – AUKE GERBENS WIJNJA, geb. 19.08.1844 te Oppenhuizen, van beroep praamschipper/boerenknecht, trouwde 19.05.1877 in Doniawerstal met (I) ANKE RINTJES BAKKER, geb. 13.11.1856 te Nijega (H.O.N.),

dochter van Rintje Sjoerds Bakker en Geertje Arends Spek. Hij hertrouwde 3.05.1890 in Wymbritseradeel met (II) GATSKE JENTJES ZIJLSTRA, geb. te Abbega, dochter van Jentje Wybes Zijlstra en Jiskjen Durks Canrinus.
Kinderen:

GERBEN AUKES	geb. 8.02.1879 te Idskenhuizen.
RINTJE AUKES	geb. 4.04.1881 te Idskenhuizen.

Een ZOON VAN TJEERD ROMKES WIJNJA
EN TRIJNTJE DOEDES DE BOER.

– X – 2088 – DOEDE TJEERDS WIJNJA, geb. 27.09.1856 te Oppenhuizen, overl. 4.12.1942 te Sneek, van beroep timmermansknecht, trouwde 26.11.1881 in Wymbritseradeel met GEISKE HERKES SMIDSTRA, geb. 14.09.1856 te Witmarsum, overl. 24.08.1938 te Sneek, dochter van Herke Eeltjes Smidstra en Trijntje Rienkes Rienstra.
Kinderen:

TJEERD DOEDES	geb. 30.05.1882 te Oppenhuizen, volgt.
HERKE DOEDES	geb. 29.04.1885 te Oppenhuizen, volgt.
GERBEN DOEDES	geb. .03.1888 te Oppenhuizen, overl. 10.10.1891 in Uitwellingerga.
IJTZEN DOEDES	geb. 28.12.1890 te Oppenhuizen, volgt.
TRIJNTJE	geb. 12.08.1894 in Uitwellingerga, huwde 14.05.1921 in Wymbritseradeel JACOB WIJBES VAN DER LAAN, geb. 18.03.1888 te Sneek, overl. 4.08.1952 aldaar, van beroep veehandelaar, zoon van Wijbe Jelles van der Laan en Willemke Jacobs Brink.
GERBEN DOEDES	geb. 28.04.1899 te Oppenhuizen, volgt.

KINDEREN VAN GERBEN KORNELIS WIJNJA
EN (II) JANKE ALES STEENSTRA.

– X – 2097 – HIJLKE GERBENS WIJNJA, geb. 27.12.1862 te Oppenhuizen, van beroep: veehouder/slager, trouwde 19.04.1890 in Wymbritseradeel met IDSKE EGBERTS BOKMA, geb. 20.02.18.. te Oppenhuizen, dochter van Egbert Bokma en Minke van der Meer.
Kinderen:

GERBEN HIJLKES	geb. ?
MINKE	geb. 16.12.1897 te Oppenhuizen. Zij trouwde met KLAAS DE JONG, veehouder, Uitwellingerga.

EN (III) ZWAANTJE GERBENS KOOPMANS.

– X – 2099 – GERRIT GERBENS WIJNJA, geb. 11.03.1882 te Oppenhuizen, overl. 23.11.1948 aldaar, trouwde 18.05.1912 te Sneek met: DELIAANTJE FRANKES DE JONG, geb. 3.10.1890 te Oppenhuizen, overl. 14.04.1971 aldaar, dochter van Franke U. de Jong en Aukje F. Attema.
Kinderen:

GERBEN GERRITS	geb. 10.02.1914 te Oppenhuizen, volgt.
AUKJE	geb. 15.11.1915 te Oppenhuizen, trouwde met JAN A. BOUMA, Uitwellingerga - 2 -
FRANKE GERRITS	geb. 14.08.1917 te Oppenhuizen, volgt.
ANNE GERRITS	geb. 6.01.1920 te Oppenhuizen, ongehuwd, overl. 21.08.1980 aldaar.
UILTJE GERRITS	geb. 1.12.1921 te Oppenhuizen, volgt.
ZWAANTJE	geb. 14.02.1924 te Oppenhuizen, trouwde met PIET DE BOER. (Zuidhoek, Wommels).

– X – 2100 – GERBEN GERBENS WIJNJA, geb. 22.02.1886 te Oppenhuizen, overl. 18.09.1960 aldaar, van beroep: boer, trouwde 19.09.1914 in Wymbritseradeel met HESSELTJE JACOBS BOERSMA, geb. 7.05.1890 te ..?, overl. 15.06.1959 te Oppenhuizen, dochter van Jacob Hessels Boersma en Pietje Feddes Breeuwsma.
Kinderen:

EELTJE GERBENS	geb. 23.05.1914 te Oudega (W.), volgt.
GERBEN GERBENS	geb. 22.10.1916 te Oppenhuizen, volgt.
JACOB GERBENS	geb. 22.02.1919 te Oppenhuizen, volgt.
ZWAANTJE	geb. 31.12.1921 te Oppenhuizen, trouwde 7.05.1947 in Wymbritseradeel met ANNE WIND, geb. 17.10. 1920 te Oppenhuizen, boer te Boornzwaag, zoon van Jan Freerks Wind en Geeske Annes Wind, wonende te Haskerhorne.
GERRIT GERBENS	geb. 8.07.1923 te Oppenhuizen, volgt.
PIETJE	geb. 6.06.1925 te Oppenhuizen, huwde 2.03.1950 in Wymbritseradeel met GERHARDUS STEENBEEK, geb. 4.06.1927 te Sneek, boer te Oppenhuizen, zoon van Rommert Klazes Steenbeek en Trijntje Gerrits Jellema, wonende te Lelystad.
HESSEL GERBENS	geb. 27.11.1928 te Oppenhuizen, volgt.
HILTJE ANNA	geb. 8.09.1934 te Oppenhuizen, trouwde in 1958 in Wymbritseradeel met WIJBE DE VRIES (Terschelling)

Een ZOON VAN TJEERD KORNELIS WIJNJA
EN ANTJE SIJMENS VELTHUIS.

– X – 2101 KORNELIS TJEERDS WIJNJA, geb. 7.04.1858 te Oppenhuizen, overl. 15.01.1938 te Sneek, van beroep zuivelarbeider, trouwde 14.05.1887 in Wymbritseradeel met (I) JOUKJE FRANKES ZIJLSTRA, geb. 10.03.1865 in Uitwellingerga, overl. 27.11.1896 te Sneek, dochter van Franke Paules Zijlstra en Trijntje Klazes van der Sluis.
Hij hertrouwde 10.12.1898 met (II) TRIJNTJE FREDERIKS KLAUKE, geb. 28.06.1867 te Goënga, overl. 31.12.1951 te Sneek dochter van Frederik Klauke en Sibbeltje Zijlstra.
Kinderen:

TRIJNTJE	geb. 28.06.1888 te Goënga, huwde 2.06.1913 te Sneek met JOHANNES OPPENHUIZEN, likeurstoker te Sneek, zoon van Geert Oppenhuizen en Geertrui Dijkstra.
ANTJE	geb. 21.05.1891 te Goënga, huwde 23.05.1921 te Sneek met SIJGER JANS WIJNIA (vertrokken naar Oldenzaal).
TJEERD KORNELIS	geb. 2.04.1893 te Sneek. (vertrokken naar Heemstede in 1916.
FRANKE KORNELIS	geb. 18.02.1896 te Sneek. (vertrokken naar Harderwijk in 1920).
SIBBELTJE	geb. 29.12.1899 te Sneek, trouwde aldaar met GEERT VAN NETTEN, geb. 25.12.1898 te Oosthem, zoon van Jan van Netten en Rinske Rientses de Groot.
RIEMKE	geb. 19.05.1902 te Sneek, huwde 11.06.1923 te Sneek met KOERT HINDRIK DAVIDS, administrateur te Sneek, geb. 7.04.1900 te Winschoten, zoon van Jan Johannes Davids en Antje Sytzes Boetje.

C.v.d.S.

HUIZEN in Canada (3)
door nicht Geertje Wagenaar

In de 5 jaar dat we in dat huis buiten woonden was m'n man uit het boerenwerk gestapt en bij aannemers gaan werken. Het betaalde veel beter.
Hij was dan echter vaak de hele week van huis en toen we dan die baby nog kregen werd het me wel es wat te eenzaam daar op de ruimte. We hadden toen ook nog geen telefoon.
Toen is m'n man een baan gaan zoeken dichter bij huis en is in een "greenhouse" (bloemen en planten) gaan werken, wat niet erg veel betaalde, maar waar hij het goed naar de zin had en 's avonds tenminste thuis kwam. Hij werkt nu nòg in een green house met tropische planten.
Toen we dus naar dat huis in de stad verhuisden moest onze oudste al naar de high-school.
Onze jongens deden graag aan sport maar eigenlijk kon het er niet af - al die sport-attributen die ze nodig hadden. En onze dochter wilde zo graag orgelles, we hadden een oud orgel en het scheen heel natuurlijk voor haar om er op te spelen. Toen heb ik een werkhuis genomen en dat geld werd gebruikt voor die extra dingen. Mijn man deed al lang karweitjes in z'n vrije tijd voor anderen, zoals tuintjes verzorgen, grasknippen, enz.
We wilden zo graag een eigen huis.
Dus spaarden we wat we konden.
Het lukte ons na een paar jaar. Het was een klein huis: woonkamer, flinke keuken, 3 sl.kamers, badkamer en een washok er achter. EN centrale verwarming! Geen kachel gestook meer! En dat alles voor de som van $ 5500,- (vijf- en vijftig honderd).
Als ik nog aan die tijd denk, hoe dat voor ons een groot bedrag was, dan denk ik wat is er veel veranderd. Als we het huis waarin we vandaag wonen zouden verkopen, zouden we het niet voor $50.000 weg willen doen. En er is maar 18 jaar tussen toen en nu!
We dachten dat het nu wel es uit zou zijn met verhuizen, maar, na een jaar was ik al weer aan het pakken, want toen kon m'n man hier in Stoney-Creek in een green-house komen en aanmerkelijk meer verdienen. Plus het feit dat er hier een christelijke lagere school was en onze jongste dan tenminste nog van dat onderwijs kon profiteren.
We verkochten dat huisje voor hetzèlfde geld aan m'n jongste broer en gingen een nieuw avontuur tegemoet. We lieten dus heit en mem en veel broers en zusters achter en dat deed me wel even wat. De kinderen misten vooral de bezoeken van pake en beppe. Maar, we waren bevóórrecht, want hoeveel emigranten kinderen hádden een pake en beppe, of ooms en tantes?
Onze kinderen waren zeker bevoorrechte kinderen.
Dus kwamen we in ons 6e canadese huis.

heel wat en dat moeten dan toch trekkers uit het noorden zijn. Van de broedvogels is een van de meest talrijke de Nachtegaal. Hij komt even na half april en direct daarna zitten er alleen in mijn tuin al drie of vier volop te zingen. Dat houden ze tot het laatst van de junimaand vol. Daarna zie je ze nog wel met hun kroost, zoekend naar voedsel, in de lage struiken, maar zijn dan wel zo voorzichtig zich stil te houden tot hun vertrek in september of oktober.
Behalve de bossen kent deze streek geweldige oppervlakten garrigue, dat is een gezelschap van mediterrane struiken, vaak met doorns en stekels, dat voornamelijk in wat hoger gelegen delen op kalkrijke grond voorkomt. Bovengronds is het daar nog droger dan in de bossen (veel minder schaduw) en veel vogels zijn er dan ook niet te verwachten. Maar Roodborsttapuiten, mooi te observeren door hun fraaie tekening en hun gewoonte in de top van een struik te gaan zitten, en klauwieren, befaamd doordat ze hun prooien, zoals kevers, aan doorns prikken tot ze aan hun maaltijd toezijn, vind je er altijd. Het wekt dan verbazing dat ook de Heggemus een duidelijke voorkeur heeft voor dit milieu. Zeker, dit bekende vogeltje zoekt ook in Nederland graag een onderkomen in een wirwar van struiken die in tuinen en plantsoenen groeien, maar hij woont daar toch in een heel wat sappiger omgeving, in wezen dus duidelijk anders dan hier. Dat zie je wel vaker: ik had het al over de Wielewaal die in het noorden hoog in dicht loofhout zit, maar in onze omgeving ook in veel lagere bomen in open landschap nestelt. Helemaal in het zuiden van Spanje kiest hij zelfs de lage oeverbegroeiing langs de rivierlopen als verblijfplaats uit. Waarmee dus weer eens bewezen wordt dat bepaalde vogels zich niet star aan één bepaald terreintype houden. En zulke feiten maken de studie alleen maar aantrekkelijker.
Dan nog iets over de soorten die zich in de dorpen en steden ophouden. Omdat daar in het zomerhalfjaar ook massa's vliegen en muggen te vinden zijn is het geen wonder dat daar ook de zwaluwen en gierzwaluwen in verschillende soorten bij duizenden rondvliegen en daar flink opruiming houden onder het lastige gespuis. Uitgesproken zomervogels allemaal, ze verdwijnen naar het zuiden als de insektenvoorraad minder wordt. Maar vooral langs de kust, waar het klimaat nog milder is, kun je met name de Huiszwaluw nog tot in december zien jagen. Ook een kensoort van de bebouwde kom en van vervallen ruïnes overal in het land is de Zwarte Roodstaart die daar het hele jaar te vinden is.
In tegenstelling tot de dagroofvogels hebben de bij nacht jagende uilen zich, zij het mondjesmaat weten te handhaven. Behalve de bij ons ook bekende Steen-, Bos- en Ransuil is dat vooral de alleen in het zuiden voorkomende Dwergooruil, niet groter dan een merel en in zomernachten gemakkelijk vast te stellen door zijn kenmerkende en heldere korte roep. Net als de andere uilen kun je hem gemakkelijk naar je huis toe lokken door zijn op een geluidscassette opgenomen kreet bij donker of in de schemering

De omgeving hier is stukken mooier dan in Blenheim, waar alles vlak is.
We wenden al weer gauw.
Ik werd toen gevraagd om in een winkel met hollandse import, te komen helpen. Dat hielp ons financieël ook, want christelijke scholen moet je zelf hélemaal betalen. De roomsen krijgen regerings steun en de openbare scholen ook. De protestanten worden geacht op hun God te vertrouwen. Wat óók het beste is. Je komt er het verst mee, waar de geschiedenis van de chr. scholen in Canada wel een sprekend voorbeeld van is.
Toen we 5 jaar in Stoney-Creek gewoond hadden stelde mijn man zijn baas hem voor in zijn huis, bij de green-houses te gaan wonen. Het werd hem veel te druk met aanloop en zo en als er 's nachts iets mis ging moest hij er uit en hij voelde zich te oud worden.
Dat deden we. Wéér alles inpakken. Het voordeel van veel verhuizen is wel dat je geen onnodige rommel verzamelt. Alles wat weg kan, gaat weg.
Nu was het wel zo, dat elke keer als we verhuisden, het huis een beetje beter, een beetje mooier was. Dus had je steeds wat om je op te verheugen, want zo zijn we nu eenmaal, de meeste vrouwen, emigrant of niet!
We verhuurden toen ons eigen huis, want je wist niet hoelang we in die baas z'n huis konden blijven. Het werden er maar twee! Toen ging z'n zoon trouwen en trok in dat huis. Het wordt wel vervelend, maar, we gingen wéér verhuizen. Verkochten het huis wat we verhuurden. We voelden er niets voor om weer in die straat te wonen.
Zo - in Aug. 1970 kochten we dit huis en dat zal, als het aan ons ligt, wel het láátste huis zijn. Hoewel - men weet nooit.
Onlangs heeft mijn man een lichte beroerte gehad en kan zijn werk (nog) niet weer doen. Als dat zo blijft, word ons inkomen gehalveerd en dan moeten we alles opnieuw bekijken. De sociale voorzieningen zijn niet zoals men het in Nederland gewend is. Misschien kunnen we het redden tot we 65 zijn en ons pensioen krijgen.
In elk geval zijn we blij dat we na 30 jaar emigratie elkaar nog hebben en onze kinderen, met hun gezinnen.

tot schrijfs, Geertje.

LEVEN IN DE PROVENCE (11)
door Jan Tanis - Villecroze

Spreeuwen (behalve eens een enkele groep in de trektijd). Dat laatste is erg prettig voor de mensen die er kersebomen en ander fruit op na houden.
Ook merels en andere lijsterachtigen zijn niet dik gezaaid. Hun plaats wordt ingenomen door de talrijke Putters, Europese Kanaries en Kneutjes. Interessant is ook het voorkomen van de Winterkoning. Die is van huis uit standvogel, maar wij zien hem niet veel in de zomer; in de winter zijn er daarentegen

te laten horen.
Er is over de vogels nog heel wat meer te vertellen. Ik heb eigenlijk maar enkele soorten genoemd en ook over de trekkers en wintergasten zou ik nog lange tijd kunnen doorgaan. Ik wil het hier echter bij laten, maar niet zonder toe te zeggen dat iedereen die meer over dit onderwerp wil weten mij om nadere inlichtingen kan vragen. Desgewenst stuur ik U een volledige lijst van alle broed- en wintervogels die ik heb kunnen vaststellen. Mooi om de onbekende soorten eens in een goed boekje na te zoeken op een winteravond als de TV niet veel te bieden heeft. Mijn adres: Le Frigouret, Villecroze, 83690 SALERNES – FRANCE.

(Wordt vervolgd)

HUIS- EN HANDMERKEN (3) slot

Het huismerk is in de Friese streken waarschijnlijk reeds vóór de komst van het familiewapen het familie- of sibbeteken geweest. Later werd het opgenomen in het familiewapen. Daarnaast bleef het bestaan in de vorm van een persoonlijk merk tot aan het einde van de 18e eeuw.
We zien dan, dat een persoon tekent met een eigen merk, terwijl de familie een ander merk in het wapen heeft.
Dit laatste is ook het geval bij de Nijdamstra's.
In de derde generatie leren we het familiewapen kennen, maar het merk voorkomende in het wapen treffen we nergens aan als "handmerk". De persoon die het toen voerde tekende rustig met een ander merk en zelfs met een handtekening. Het merk van Willem Willems de Oude verschilt zeer veel van het huismerk in het familiewapen. Ook bij zijn kinderen komen we geen merk tegen dat verwant is aan het huismerk.
Merken werden gebruikt voor het tekenen van acten en hadden als dusdanig rechtskracht. Ze werden ook gebruikt als eigendomsmerk en aangebracht op het huis, de hoornen van het vee, op de zwemvliezen van zwanen, op boerenwagens, op gereedschap, op kleden en kleding.
Veelal zijn de merken na de Franse revolutie verdwenen.

OUDERS VAN BOKKE P. NIJDAM.

Pieter Ydes Nijdam geb. 7-5-1831 en Ymkje Pieters Zaagstra te Idzegahuizen dochter van Pieter Johannes Zaagstra, overl. Harlingen 28-3-1828.

1159 Bokke Pieters Nijdam.
Geb. 3-12-1852 te Burgwerd, sigarenmaker, trouwde 11-3-1880 in Wonseradeel met Akke Jans Feenstra geb. 11-5-1860 te Allingawier, dochter van Jan Romkes Feenstra, timmerman, en Gepkjen Jetzes Martens.

kinderen:
Gepkjen geb. 4-4-1880 te Bolsward overl. 6-10-1882 aldaar.
Pieter geb. 10-9-1881 te Bolsward.
Gepkjen geb. 7-7-1886 te Bolsward, overl. 24-2-1959 te Sneek, trouwde 28-10-1929 in Wonseradeel met Broer Tilstra van Workum.
Romke.

Romke werd kastelein te Hartwerd, Gem. Wonseradeel.
kinderen:
Johannes (John) geb. 2-11-1883, emigreerde, overl. 2-9-1955.
Ate (Arie) geb. 2-7-1888, emigreerde, overl. 12-9-1958.
Romke geb. 21-6-1890, overl. 13-4-1982 te Bolsward.
Yde (Ed) geb. 22-8-1891, emigreerde, overl. 29-4-1980.
Pieter geb. 28-12-1899, emigreerde, overl. 2-12-1955.
Trijntje ? (verder nog in onderzoek).

AFRIKA IN EEN NOTEDOP

De laatste tijd lezen we, in de dagbladen wel iets over Afrika.
Ik meende goed te doen - in een notedop - U een overzicht van dat land te geven, over ligging, oppervlakte, klimaat, etc.
De Republiek van Zuid-Afrika (R.S.A.) beslaat het zuidelijkste deel van het Afrikaanse continent, gelegen tussen 22° en 35° Z.B.
In het uiterste noorden vormt de Limpoporivier de grens met Zimbabwe. De afstanden door de lucht vanaf de Jan Smuts internationale luchthaven naar New-York, Londen en Frankfurt zijn resp. 12750 km, 10920 km en 10800 km.
Oppervlakte:
Zuid-Afrika beslaat een oppervlakte van plm. 1.134.000 km, hetgeen overeenkomt met omtrent een achtste deel van de Verenigde Staten of bijna twee derde deel van het totaal oppervlakte van de EEG landen. De afstanden van Kaapstad naar Johannesburg en van Kaapstad naar Durban zijn resp. 1400 km en 1760 km.
Klimaat:
Het gemiddelde aantal dagen zonneschijn per jaar in de voornaamste steden van het land wisselt van 265 in Johannesburg tot 197 in Durban.
De gemiddelde min. en max. temperatuur in Johannesburg varieert tussen 10° en 22.2° C. met uitersten van min. 5 - 6 ° en plus 35° C.
De gemiddelde jaarlijkse neerslag bedraagt 464 mm ; 21 %van het land krijgt minder dan 200 mm. per jaar.
Bevolking:
Omtrent 23 miljoen, waaronder niet begrepen de onafhankelijke republieken Transkei, Bophuthotswanna en Venda.

Officiële talen:
Engels en Afrikaans.
Hoofdsteden:
Pretoria is de administratie hoofdstad.
Kaapstad, waar het parlement omtrent 5 maanden van het jaar zitting houdt en wetgevende hoofdstad is.
Bloemfontein is de rechterlijke hoofdstad.
Munteenheid:
De Rand, met een gemiddelde tegenwaarde van 3 gulden.
In- en uitvoer:
Belangrijkste invoerprodukten zijn: machinerie, elektrische apparatuur en toerusting, transportmiddelen en chemische en aanverwante artikelen.
Belangrijkste uitvoerprodukten zijn: goud, onedele metalen en mineralen, diamanten en halfedelstenen, geconserveerde levensmiddelen en vers fruit.
Radio uitzending:
Nederlands om 17.00 - 17.57 uur.
Frequentie 21535 kHz (13 m).
Frequentie 17780 kHz (16 m).

Voorzitter:	T. Nijdam, Coornhertstraat 12, 8913 HK Leeuwarden. telefoon 058 - 122167
Secretaris-penningmeester:	C. v.d. Schoot Azn., Heerenhage 205, 8446 DE Heerenveen, telefoon 05130–24792.
LEDEN	
H. Nijdam-Smit	Boerhaavelaan 113, 9728LK Groningen, tel. 050–253701.
K. Nijdam	Talmahiem, Kamer 15, 8561 DE Balk, tel. 05140–3033.
W. Wijnia	Angelsloërdijk 225, Statenhoek, 7824 AH Emmen, tel. 05910–22068.
J. de Vries-Draaisma	Joh. Winklerwei 445, 8915 EZ Leeuwarden, tel. 058 - 122621

POSTREKENING	82 67 24
REKENING RABOBANK	gironummer 81 46 57. rekeningnummer 32.64.65.308, beide ten name van Penningmeester Nijdamstra Stichting te Heerenveen.
FAMILIEBLAD	"DE NIJDAMSTRA–TYNGE". lid/abonnee f. 16,– per jaar. (Vóór 31 maart betalen.) Halfjaarlijks f. 8,– mits betaling plaats vindt vóór 31 januari/juli. Donateurs/leden f. 8,– per jaar. Dezelfde voorwaarden als hierboven vermeld.
REDAKTIE	T. Nijdam, Coornhertstraat 12, 8913 HKLeeuwarden.

BIJ ONBESTELBAARHEID GAARNE RETOUR AAN: Coornhertstraat 12, 8913 HK Leeuwarden. (zo mogelijk opgave van nieuw adres.)